

ఉపవాసకుని పుణ్యం ఏమాత్రం తగ్గదు,' అని అన్నారు. అనుచరులు ఇలా విన్నవించుకున్నారు, "ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! ఉపవాసకుని ఉపవాసం విరమించే ఏర్పాటు చేసేంత స్తోమత మాలో లేదు." దానికి ప్రవక్త (స), 'ఒక గుక్కెడు మజ్జిగ లేదా ఒక ఖద్దూరం, ఒక గుక్కెడు నీళ్ళు త్రాపించి విరమింపజేస్తే అతనికి కూడా ఉపవాస కునికి కడుపునిండా అన్నం పెట్టి నంత పుణ్యం లభిస్తుంది. అతనికి అల్లాహ్ (త) 'హా'దె కొసర్ ద్వారా నీళ్ళు త్రాపిస్తాడు. ఆ తరువాత స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించే వరకు దాహంవేయదు. ఈ మాసం మొదటి దశలో కారుణ్యం ఉంది. మధ్య భాగంలో క్షమాపణ ఉంది. చివరి దశలో నరకం నుండి విముక్తి ఉంది. అదేవిధంగా ఈ మాసంలో తన సేవకులతో, బానిసలతో పని వాళ్ళతో తక్కువ పని తీసుకుంటే అల్లాహ్ (త) అతన్ని క్షమించి నరకం నుండి విముక్తి ప్రసాదిస్తాడు. (బైహఖీ-షు'అబిల్ ఈమాన్)

(١١) - ١٩٦٦ (ضعيف جدا) (١١٣/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ أَطْلَقَ كُلَّ سَيِّرٍ وَأَعْطَى كُلَّ سَائِلٍ. رَوَاهُ التَّبِيُّهِيُّ.

1966. (11) [1/613-అతి బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) రమ'దాన్ నెల ప్రారంభమైతే ఖైదీలను విడిచిపెట్టే వారు, అడిగే ప్రతి ఒక్కరికీ ఇచ్చేవారు. (బైహఖీ-షు'అబిల్ ఈమాన్)

(١٢) - ١٩٦٧ (لم تتم دراسته) (١١٣/١)

وَعَنْ ابْنِ عَمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ الْجَنَّةَ تَزْخَرُ لِرَمَضَانَ مِنْ رَأْسِ الْحَوْلِ إِلَى حَوْلِ قَابِلٍ". قَالَ: "إِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْ رَمَضَانَ هَبَّتْ رِيحٌ تَحْتَ الْعَرْشِ مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ عَلَى الْحَوْرِ الْعَيْنِ فَيَقُلْنَ: يَا رَبِّ اجْعَلْ لَنَا مِنْ عِبَادِكَ أَرْوَاجًا تَقَرُّ بِهِمْ أَعْيُنُنَا وَتَقَرُّ أَعْيُنُهُمْ بِنَا". رَوَى التَّبِيُّهِيُّ الْأَحَادِيثُ الثَّلَاثَةَ فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ.

1967. (12) [1/613-అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: రమ'దాన్ కు స్వాగతంగా ఒక రమ'దాను నుండి మరో రమ'దాను వరకు స్వర్గం అలంకరించ బడుతుంది. రమ'దాను మొదటి రోజు అల్లాహ్ సింహాసనం క్రింద స్వర్గం లోని ఆకుల ద్వారా దైవకన్య (హూర్)లపై గాలి వీస్తుంది. అప్పుడు ఆ దైవకన్యలు,

'ఓ మా ప్రభూ! నీ దాసుల్లోని మా భర్తలను నిర్ణయించు. వారి ద్వారా మా కళ్ళను చల్లబరచు. మా ద్వారా వారి కళ్ళు చల్లబరచు,' అని ప్రార్థిస్తారు. (బైహఖీ-షు'అబిల్ ఈమాన్)

١٩٦٨ - [١٣] (لم تتم دراسته) (١١٤/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: "يُغْفَرُ لِأَمَّتِهِ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ فِي رَمَضَانَ". قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَهِيَ لِلَّيْلَةِ الْفَتْرَةُ؟ قَالَ: "أَلَا وَلَكِنَّ الْعَامِلَ إِنَّمَا يُوَفَّى أَجْرُهُ إِذَا قَضَى عَمَلُهُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1968. (13) [1/614-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రమ'దాన్ చివరి రాత్రిలో ముస్లిమ్ సమాజంలోని ఉపవాస కులందరినీ క్షమించడం జరుగుతుంది. ప్రవక్త (స) ను, 'అది ఖదీర్ రాత్రా?' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) కాదు, కాని శ్రామికులు అంటే పనిపూర్తి చేసిన ఉపవాస కులకు పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది." (అహ్మద్)

=====

١ - بَابُ رُؤْيَا الْهَلَالِ

1. రమ'దాన్ నెలవంక చూడటం

రమ'దాన్ నెలవంక కనబడిన వెంటనే రమ'దాన్ నెల ప్రారంభం అవుతుంది. అందుకు రజబ్ మాసం నుండి ఒక దృష్టి ఉండాలి. రజబ్ 29వ తేదీన షు'అబాన్ నెలవంకను చూడాలి. ఎందుకంటే 29వ తేదీన మేఘాల వల్ల లేదా ఇతర కారణాల వల్ల నెలవంక కనబడకపోతే షాబాన్ 30 రోజులు పూర్తిచేసుకుంటే రమ'దాన్ ఉపవాసాలు ప్రారంభించడానికి ఒకవేళ 29వ తేదీన రమ'దాన్ నెలవంక కనబడితే మరుసటి రోజు ఉదయం ఉపవాసం ఉండాలి. ఒకవేళ 29వ తేదీన ఆకాశం మేఘాలమయంగా ఉండి నెలవంక కనబడక పోతే ఉదయం నుండి మధ్యాహ్నం వరకు అన్నపానీయాలకు దూరంగా ఉండాలి. ఒకవేళ ఎవరైనా నమ్మకం గల వ్యక్తి ద్వారా నెలవంక వార్త అందితే ఉపవాసం ఉండాలి లేదా అక్కరలేదు. ఒకవేళ నెలవంక కనబడింది, కనబడలేదు అనే విషయంలో అనుమానం ఉంటే ఉపవాసం ఏ మాత్రం ఉండరాదు.

مُؤَدَّبِيَّ الْوَلَدِ الْأَوَّلِ

١٩٦٩ - [١] (متفق عليه) (٦١٥/١)

عَنْ عَمْرِو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْا الْهَيْلَ وَلَا تَقْطُرُوا حَتَّى تَرَوْهُ فَإِنَّ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَقْبِرُوا لَهُ .

وفي رواية قال: الشهر تسعون و عشرون ليلة فلا تصوموا حتى تروه. فإن غمَّ عليكم فأكلوا العدة ثلاثين.

1969. (1) [1/615-వికీభవితం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నెల వంకను చూచేవరకు ఉపవాసవ్రతం పాటించకండి. దాన్ని చూసే వరకు ఉపవాసవ్రతం విరమించకండి. ఒకవేళ ఆకాశం మేఘాలమయంగా ఉంటే ఆలోచించి మరీ లెక్కకట్టండి.

మరో ఉల్లేఖనంలో, 'మాసం 29 రోజులదయితే, నెల వంకను చూసేవరకు ఉపవాసం ప్రారంభించకండి. ఒక వేళ మేఘాలు ఆవరిస్తే, 30 రోజులు పూర్తిచేసుకోండి.' అని ఉంది. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

١٩٧٠ - [٢] (متفق عليه) (٦١٥/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ. فَإِنَّ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ".

1970. (2) [1/615-వికీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రమ'దాన్ నెల వంక చూసి రమ'దాన్ ఉపవాసాలు పాటించండి, షవాల్ నెలవంక చూసి ఉపవాసాలు విరమించండి. అంటే ఉపవాసాలు పూర్తి చేయండి. ఒక వేళ మీరు ఆకాశం మేఘాల మయంగా ఉంటే, ష'అబాన్ 30 రోజులు పూర్తిచేసుకోండి." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

١٩٧١ - [٣] (متفق عليه) (٦١٥/١)

وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّا أُمَّةٌ أُمِّيَّةٌ لَا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ الشَّهْرَ هَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا". وَعَقَدَ الْإِنْهَامَ فِي الثَّلَاثَةِ. ثُمَّ قَالَ: "الشَّهْرُ هَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا". يَعْني ثَمَامَ الثَّلَاثِينَ يَعْني مَرَّةً تِسْعًا وَعَشْرِينَ وَمَرَّةً ثَلَاثِينَ".

1971. (3) [1/615-వికీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మనం నిరక్షరాసులం, మనకు

రాయడమూ రాదు, లెక్కలూ రావు. నెల ఇలా-ఇలా-ఇలా అంటే, ఇన్ని రోజులది ఉంటుంది. మూడవసారి బొటనవేలు ముడుచుకుని అన్నారు, 'నెల ఇలా-ఇలా-ఇలా ఉంటుంది, అంటే ఇన్ని రోజులది ఉంటుంది. అంటే ఒక్కోసారి 29 రోజులు, ఒక్కో సారి 30 రోజుల నెల అవుతుంది." 2 (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

١٩٧٢ - [٤] (متفق عليه) (٦١٥/١)

وَعَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "شَهْرًا عِدَّةً لَا يَنْتَصِنَانِ رَمَضَانُ وَذُو الْحِجَّةِ".

1972. (4) [1/615-వికీభవితం]

అబూ బక్రహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రెండు పండుగ నెలలు రమ'దాన్, జు'ల'హిజ్జహ్ తక్కువ కావు. 3 (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

١٩٧٣ - [٥] (متفق عليه) (٦١٦/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدُكُمْ رَمَضَانَ بِصَوْمٍ يَوْمٍ أَوْ يَوْمَيْنِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْ ذَلِكَ الْيَوْمَ"

1973. (5) [1/616-వికీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రమ'దాన్ కు ఒకటి, రెండురోజులు ముందు ఉపవాసం

2) వివరణ-1971: ఉమ్మీ అంటే నిరక్షరాస్యులు. అంటే 'అరబ్బులు. నిరక్షరాసులు అయినందువల్లే ప్రవక్త (స) 29 లేక 30 రోజులు తెలియపరచడానికి రెండు చేతుల అరచేతులను మూడుసార్లు ఎత్తారు. మూడుసార్లు సైగచేసి నెల 30 రోజులది, మరియు 29 రోజులది అవుతుందని తెలపడానికి మూడు సార్లు ఎత్తారు. మూడవసారి బొటనవేలు ముడుచు కున్నారు. దీనివల్ల నెల 29 రోజులది కూడా అవుతుందని తెలుస్తుంది.

3) వివరణ-1972: అంటే రమ'దాన్ మరియు జు'ల'హిజ్జహ్ రెండు నెలలూ పుణ్యపరంగా తక్కువకావు. ఒకవేళ నెల 29 రోజులది అయినా పూర్తి నెల పుణ్యం లభిస్తుంది, 30 రోజులది అయినా పూర్తి నెల పుణ్యం లభిస్తుంది. పుణ్యం ఏమాత్రం తక్కువ కాదు. అదేవిధంగా జు'ల'హిజ్జహ్ మాసంలో, ఆరాధనా గడువు పదిరోజులు మాత్రమే ఉన్నా, పూర్తి నెల పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా రెండు నెలలు ఒకే సంవత్సరంలో 29 రోజులది కావు. ఒకవేళ ఒకటి 30 రోజులది ఉంటే, మరొకటి 29 రోజులది ఉంటుంది.

ఉండరాదు. అయితే అలవాటుగా ఉపవాసం ఉంటూ వస్తున్న వ్యక్తి ఉండవచ్చు.⁴ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

الرَّفْصُ التَّائِي

(١٩٧٤ - [٦] (صحيح) (٦١٦/١))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا انْتَصَفَ شَعْبَانُ فَلَا تَصُومُوا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ.

1974. (6) [1/616-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ష'అబాన్ నెల సగం గడచిన తర్వాత అదనపు (సఫిల్) ఉపవాసాలు పాటించకండి. కాని తప్పిపోయిన (ఖ'దా), లేక తప్పనిసరి (వాజిబ్) ఉపవాసాలు ఉండవచ్చు." (అబూ దావూద్, తిర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్, దారమి)

(١٩٧٥ - [٧] (لم تتم دراسته) (٦١٦/١))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَحْصُوا هَلَالَ شَعْبَانَ لِرَمَضَانَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

1975. (7) [1/616-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రమ'దాన్ కోసం ష'అబాన్ నెలవంకను లెక్కకట్టండి.⁵ (తిర్మిజి)

(١٩٧٦ - [٨] (لم تتم دراسته) (٦١٦/١))

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ شَهْرَيْنِ مُتَابَعَيْنِ إِلَّا شَعْبَانَ وَرَمَضَانَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

4) వివరణ-1973: రమ'దాన్ మాసానికి ముందు రమ'దాన్ కు స్వాగతంగా ఒకటి, లేక రెండు రోజులు ఉపవాసాలు ఉండ రాదు. ఉంటే ఇది గ్రంథప్రజల అనుకరణ అవుతుంది. కాని ఒకవేళ ప్రతి నెల ఉపవాసాలు ఉంటూ వస్తే రమ'దాన్ కు ముందు అలవాటు ప్రకారం ఉపవాసాలు ఉండవచ్చును.

5) వివరణ-1975: అంటే ష'అబాన్ దినాలను లెక్కపెడుతూ ఉండాలి. రమ'దాన్ కోసం సులువవు తుంది. ఒకవేళ మేఘాల వల్ల 29న నెలవంక కనబడక పోతే 30 రోజులు పూర్తిచేసుకుని రమ'దాన్ ప్రారంభించాలి. ఎందుకంటే ష'అబాన్ దినాలను లెక్కపెడితేనే అది సాధ్యం అవుతుంది.

1976. (8) [616-అపరిశోధితం]

ఉమ్మె సలమహ్ (ర) కథనం: నేను, ప్రవక్త (స)ను రెండు నెలలు ఎడతెగకుండా ఉపవాసాలు ఉండటం చూడలేదు. కాని, ష'అబాన్, రమ'దాన్ లో తప్ప.⁶ (అబూ దావూద్, తిర్మిజి, నసాయి, ఇబ్నె మాజహ్)

(١٩٧٧ - [٩] (لم تتم دراسته) (٦١٦/١))

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ يَاسِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: "مَنْ صَامَ الْيَوْمَ الَّذِي يُشَكُّ فِيهِ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ.

1977. (9) [1/616-అపరిశోధితం]

'అమ్మార్ బిన్ యాసీర్ కథనం: అనుమానం గల దినంలో ఉపవాసం పాటించినవాడు, అబుల్ ఖాసిమ్ (స) పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడ్డాడు.⁷ (అబూ దావూద్ తిర్మిజి, నసాయి, ఇబ్నె మాజహ్, దారమి)

6) వివరణ-1976: అంటే రమ'దాన్ నెలంతా ఉపవాసాలు ఉంటారు. ష'అబాన్ లో కూడా అధికంగా ఉపవాసాలు ఉంటారు. దీన్ని గురించి ముందు వస్తుంది.

7) వివరణ-1977: ఒకవేళ ష'అబాన్ 29న మేఘాలు ఉండి నెలవంక కనబడకపోయినా సరైన వార్త అందకపోయినా, ష'అబాన్ 30వ తేదీన అనుమానం ఉంటే నిర్ధారించకుండా ఆ రోజు ఉపవాసం ఉండరాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఆ రోజు ఉపవాసం ఉంటే ప్రవక్త (స)కు అవిధేయత చూపినట్లువు తుంది.

ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త 'అమ్మార్ బిన్ యాసీర్ ప్రఖ్యాత అనుచరులు. వీరు మొట్టమొదటి బృందంలోని వారు. వీరు ఇలా అంటున్నారు; 'నేను సు'హైబ్ ను అర్ఖిమ్ బిన్ అబీ అర్ఖిమ్ ద్వారం వద్ద చూసి, 'నీవు ఏ ఉద్దేశ్యంతో వచ్చావు' అని అడిగాను. దానికి అతను ముందు నువ్వు నీ ఉద్దేశ్యం చెప్పు అని అన్నాడు. నేను, 'ప్రవక్త(స)ను కలసి, ఉపదేశాలు గ్రహించ దానికి,' అని అన్నాను. దానికి అతడు, 'నేను కూడా అందుకే వచ్చాను,' అని అన్నాను. ఇద్దరూ ఒకేసారి ప్రవేశించారు. ప్రవక్త ఒకేసారి ఇద్దరికీ ఇస్లామ్ పరిచయం చేసారు. అమ్మార్ తో పాటు ముందు లేదా వెనుక అతని తల్లిదండ్రులు కూడా ఇస్లామ్ స్వీకరించారు.

'స'హీ'హ్ బు'ఖారీలో ఒక ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది: 'అమ్మార్ ఇస్లామ్ స్వీకరించినప్పుడు అతను, ప్రవక్త (స) వెంట అబూ బకర్ (ర)ను, కేవలం ఐదుగురు బానిసలను, ఇద్దరు స్త్రీలను చూశారు. వీరందరూ తమ

ఇస్లామ్ ను బహిర్గతం చేసినవారు. అయితే ప్రామాణిక ఉల్లేఖనాల ప్రకారం అప్పటివరకు 30 కంటే ఎక్కువ మంది ఇస్లామ్ స్వీకరించి ఉన్నారు. వీరందరూ అవిశ్వాసుల భయంవల్ల బహిర్గతంచేయలేదు. (ఫతహుల్బారీ) 'అమ్మార్ నిస్సహాయుడైన పరదేశస్థుడు. ప్రాపంచిక కళ్ళులు, ధనసంపదలు కూడా ఆయన వద్ద లేవు. అన్నిటి కంటే గొప్ప విషయం ఏమిటంటే అతని తల్లి సుమయ్య అప్పటి వరకు బనీ మ'ఖ్జుమ్ బానిస బంధాలనుండి విముక్తికాలేదు. వారి విశ్వాసఉత్సాహం ఒక్కరోజు కంటే ఎక్కువ రహస్యంగా ఉంచలేదు. అవిశ్వాసులు నిస్సహాయులైన వారికుటుంబాన్ని చాలాహింసించారు. అనేక విధాలుగా చిత్ర హింసలు పెట్టారు. మధ్యాహ్నం కాలుతున్న ఇసుకపై పరుండ బెట్టారు. అగ్నితో కాలారు. నీటిలో ముంచి హింసించారు. వారు ఎంత ప్రయత్నంచినా వారిని ఇస్లామ్ నుండి వేరుచేయ లేక పోయారు. (తబఖాత్ ఇబ్నీ సఅద్ 3/177)

'అమ్మార్ తల్లి అయిన సుమయ్యను అబూ జహల్ దారుణంగా, కీరాతకంగా బల్లెం గుచ్చి చంపాడు. ఇది ఇస్లామ్ మార్గంలో తొలి వీరమరణం. ఆమె తన ఇస్లామ్ ను కాపాడుతూ అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రాణాలర్పించింది. ఇస్లామ్ పై స్థిరంగా ఉంటూ అతని తండ్రి, అతను, అతని నోదరులు కూడా ఈ మార్గం లోనే ప్రాణాలర్పించారు. ఒకసారి అవిశ్వాసులు 'అమ్మార్ ను చూడగానే అగ్నిపై పరుండ బెట్టారు. ప్రవక్త (స) అటువైపుగా పోతూ అతని తలను చేత్తో నిమరుతూ, "ఓ అగ్ని నీవు ఇబ్రాహీమీలా 'అమ్మార్ పై కూడా చల్లబడిపో'" అని అన్నారు. అదే విధంగా ప్రవక్త (స) అతని ఇంటి వైపునుండి పోతూ, అతని కుటుంబం ఆపదల్లో చిక్కుకొని ఉండటం చూసి, "ఓ యాసీర్ కుటుంబ సభ్యులారా! సంతోషించండి, స్వర్గం మీ గురించి వేచి ఉంది" అన్నారు. (ముస్తదరక్ 'హాకిమ్ 3/88)

ఒకసారి యాసీర్ (ర) ప్రవక్త (స)ను కాలచక్రం గురించి పిర్వాదు చేసారు. ప్రవక్త (స) ఓర్పు వహించు, ఓర్పు వహించు అని పలికి, "ఓ అల్లాహ్! యాసీర్ కుటుంబాన్ని క్షమించు" అని ప్రార్థించారు. (తబఖాత్ ఇబ్నీ సఅద్ : 3/178)

ఒకసారి అవిశ్వాసులు అతన్ని నీటిలో ఈత కొట్టించారు. చివరికి అతను స్పృహ కోల్పోయారు. ఆ స్థితిలోనే ఆ దుర్మార్గులు అతని నోటిద్వారా తాము కోరింది చెప్పించుకున్నారు. ఆ కష్టం నుండి గట్టిక్కారు. అతని పౌరుషం అతన్ని ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళమని వత్తిడిచేసింది. కళ్ళంటనీళ్ళు కారుతున్నాయి.

ఏమయిందని ప్రవక్త (స) ప్రశ్నించారు. అప్పుడు 'అమ్మార్, "చాలా చెడు విషయం, 'ఈ రోజు నేను మిమ్మల్ని తిట్టనంత వరకు, వారి విగ్రహాలను పొగిడినంత వరకు విడుదల లభించ లేదు," అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'నీ హృదయం ఏమంటుంది?' అని అన్నారు. 'నా హృదయం విశ్వాసంతో నిండి ఉంది,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఉదారంగా అతని కళ్ళ నుండి కారుతున్న అశ్రువులను తుడిచి, 'ఏం పర్వాలేదు, మళ్ళీ ఇలా జరిగినా, ఇలాగే చేయి,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత వెంటనే ఖుర్రాన్ లోని ఈ ఆయతు అవతరించింది. (తబఖాతుల్ ఇబ్నీ సఅద్ 3/178): "ఎవరైతే విశ్వసించిన తర్వాత అల్లాహ్ ను తిరస్కరిస్తాడో, తన హృదయం సంతృప్తి కరమైన విశ్వాసంతో నిండి ఉంది." (అన్నహ్, 16: 106)

ఒకసారి సయీద్ బిన్ జుబైర్, అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్బాస్ ను, 'అవిశ్వాసులు ముస్లిములను తమ ధర్మాన్ని త్యజించమని హింసించేవారా?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతను, 'అల్లాహ్ సాక్షి! అవును, వారిని కొట్టేవారు, ఆకలి దప్పులకు గురిచేసే వారు. చివరికి బలహీనత, అనారోగ్యం, గాయాల వల్ల లేవడానికి కూడా శక్తి ఉండేది కాదు. ఈ స్థితిలోనే వారు తాము కోరింది వారి నోట చెప్పించే వారు,' అని అన్నారు. అమ్మార్ కూడా ఇటు వంటి వారిలోని ఒకరు. వీరు అల్లాహ్ మార్గంలో సహనం ఓర్పులను, స్థిరత్వాన్ని పాటిస్తూ అనేక హింసలు, కష్టాలు భరించారు. కానీ హృదయం నుండి విశ్వాసాన్ని తొలగ నివ్వలేదు. బలహీనతా స్థితిలో అతని వీపును చూచిన వారు వీపుపై భరించిన చిత్రహింసల మచ్చలు చూడేవారు. (అసదుల్ గాబహ్) అమ్మార్ ఏక దైవారా ధనలో, విధేయతలో ప్రత్యేక ఆనందం, సంతోషం పొందే వారు. రాత్రంతా నమాజులో, దైవస్మరణల్లో నిమగ్న మయి ఉండేవారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్బాస్ (ర) అభిప్రాయం: "ఏమీ? ఎవరైతే శ్రద్ధతో రాత్రి ఘడియలలో సాష్టాంగం చేస్తూ మరియు నిలిచి చేస్తూ పరలోకమును గురించి భయపడతూ, తన ప్రభువు కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తూ ఉంటాడు." (అజ్జుమర్, 39:9) 'అమ్మార్ గురించే అవతరించబడింది. (ముస్తదరక్ 'హాకిమ్) దైవభీతి, దైవభక్తి, అల్లాహ్ (త)పట్ల శ్రద్ధను నమాజును మూలంగా భావించే వారు. ఒకసారి నమాజు చదువటానికి నిల బడ్డారు. తొందరగా పూర్తిచేసి కూర్చున్నారు. ప్రజలు, 'ఇలా ఎందుకు తొందరపడ్డారు,' అని అడిగారు. దానికి అతను, 'అప్పుడు నాకు పైతాన్ ను అదిగమించవలసి వచ్చింది' అని అన్నారు. (ముస్తదర్ అహ్మద్ 4/263)

(١٩٧٨ - [١٠] [لم تتم دراسته] (٦١٧/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: "جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنِّي رَأَيْتُ الْهَلَالَ يَعْني هَلَالَ رَمَضَانَ فَقَالَ: "أَتَسْهَهُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" قَالَ: نَعَمْ قَالَ: "أَتَسْهَهُ أَنْ مَحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ؟" قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: "يَا بِلَالُ أَتَنْ فِي النَّاسِ أَنْ يَصُومُوا غَدًا." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ.

1978. (10) [1/616-అపరిశోధితం]

'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ఒక ఎడారివాసి (బదూ') ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చాడు, 'నేను రమ'దాన్ నెల వంకను చూసాను,' అని చెప్పాడు. ప్రవక్త (స) అతనితో, 'నువ్వు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులు లేరని సాక్ష్యం ఇస్తావా,' అన్నారు. ఆ వ్యక్తి, 'అవును,' అని అన్నాడు. ఆ తర్వాత ప్రవక్త (స) మళ్ళీ, 'నీవు ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇస్తున్నావా,' అని ప్రశ్నించారు. ఆ వ్యక్తి, 'అవును,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) బిలాల్తో, 'రేపటి నుండి ఉపవాసాలు ప్రారంభం,' అని ప్రకటించమని ఆదేశించారు.⁸ (అబూ దావూద్, నసాయి', ఇబ్నీ మాజహ్, తిర్మిజి, దారిమి)

విని, 'అల్లాహ్ (త) 'అమ్మార్'ను కరుణించాడు. అతను చంపబడినపుడు అల్లాహ్ అతనిపైకరుణించాడు. అతను తుదిదినం లేపబడి నపుడు అతన్ని కరుణించడం జరుగుతుంది. నేను ఇతన్ని కేవలం 4 లేక 5 గురు అనుచరులు తమ విశ్వాస ప్రకటన చేసే భాగ్యం కలిగి నపుడు ప్రవక్త (స) వెంట చూసాను. గొప్ప గొప్ప అనుచరుల్లోని వారెవరికీ ఇతని ముక్తి సాఫల్యాలపై ఏమాత్రం అనుమానం ఉండదు. 'అమ్మార్ మరియు సత్యం, వాస్తవం రెండూ ఒకరి పట్ల ఒకరు తప్పనిసరి. అందు వల్లనే అతని హంతకుడు తప్పకుండా నరకవాసి అవుతాడు. ఆ తరువాత జనా'జహ్ విధులకు ఆదేశించారు. తాను స్వయంగా జనా 'జహ్ నమా'జ చదివించారు. రక్తసిక్తంగా ఉన్న 91 సంవత్సరాల సత్యప్రియుణ్ణి మట్టిలో కలిపేసారు. (తబఖాతే ఇబ్నీ స'అద్ 3/187, సీరతుస్స'హబ్ - 322-336)

8) వివరణ-1978: ఒకవేళ ఎవరైనా అపరిచితులు వారు ముస్లిములు, ముస్లిమేతరులలో తెలియకుండా ఉండి, వారు నెలవంకను గురించి సాక్ష్యం ఇస్తే, అతను ముస్లిమ్ అవునో కాదో, నిర్ధారించుకోవాలి. ఒకవేళ సత్యవచనం పలికి నెలవంక గురించి సాక్ష్యం ఇస్తే దాన్ని

అంగవైకల్య స్థితిలో కూడా నమాజ తప్పింది కాదు. ఒక సారి ప్రయాణ సందర్భంగా స్నానం చేయవలసి వచ్చింది. ఎంత ప్రయత్నించినా నీళ్ళు దొరకలేదు. పరిశుద్ధ మైన మట్టిని, నీళ్ళకు బదులు వాడవచ్చని అతనికి తెలిసి ఉండేది. అందువల్ల శరీరాన్నంతా మట్టి పులుముకొని నమా'జ చదివారు. ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చి జరిగిన దంతా ప్రవక్త (స)కు విన్నవించు కున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇటువంటి పరిస్థితి ల్లోనూ తయమ్ముమ్ సరిపోతుంది,' అని అన్నారు. (మున్నద్ అహ్మద్).

శుక్రవారం నాడు ప్రసంగానికి ముందు మెంబరుపై కూర్చోని సాధారణంగా సూరహ్ యాసీన్ పఠించేవారు. ప్రసంగం ప్రభావపూరితంగా ఉండేది. అందులో మహిమాన్వితంగా, సంక్షిప్తంగా ప్రసంగించే వారు. ఒకసారి ఎవరో ఒకరు విమర్శించారు. దానికి అతను దీర్ఘంగా చదవడం, ప్రసంగాన్ని సంక్షిప్తంగా చేయటం వివేకానికి చిహ్నంగా పేర్కొన్నారుని సమాధాన మిచ్చారు. (మున్నద్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్)

మదీన వలసపోయిన 6, 7 నెలల తర్వాత మస్జిద్ నబవీ స్థాపన జరిగింది. ప్రవక్త (స), తన అనుచరులను ఉత్తేజపరచడానికి తాను కూడా పనిలో నిమగ్నులయ్యారు. అమ్మార్ ఇటుకలు, బురద తెచ్చి ఇచ్చేవారు. కాని నోటిపై అల్లాహ్ స్మరణ ఉండేది. అబూ సయీద్ (ర) మేము ఒక్కొక్క ఇటుక ఎత్తేవారం, అయితే అమ్మార్ రెండు ఇటుకలు ఎత్తేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) అతని ప్రక్కనుండి వెళ్తున్నారు. ప్రవక్త (స) ఎంతో ఆదరంతో అతని తలపై దూశిని తుడుస్తూ చాలా విచారకరం 'అమ్మార్ నిన్ను ద్రోహులు చంపుతారు,' అని అన్నారు. (ముస్త దరక్ హాకిమ్). నీవు వారిని అల్లాహ్ వైపు ఆహ్వానిస్తావు. వారు నిన్ను నరకం వైపు పిలుస్తారు.' (బు'ఖారీ). ఒకసారి ఒక వ్యక్తి అతనిపై శక్తికి మించిన సరకులు వేశాడు. అది చూసి ప్రజలు 'అమ్మార్ చనిపోతారని కేకలువేయసాగారు. అంతకు ముందు కూడా 'అమ్మార్ శక్తికి మించిన బరువు పట్ల పిర్యాదు చేసి ఉన్నారు. అది విన్న ప్రవక్త (స) కొన్ని ఇటుకలు దివిది పార వేసారు. ఇంకా చాలా విచారకరం, 'ఓ ఇబ్నీ సుమయ్యా! నిన్ను శత్రువులుచంపుతారు,' అని అన్నారు. (తబఖాతే ఇబ్నీ స'అద్).

ఈ భవిష్యవాణి ప్రకారం 'అలీ (ర) తరఫున ఉన్నందుకు ము'అవియా సైనికుడు ఇబ్నీ లగానియ మరియు ఇతర పామీ సైనికులు చంపివేసారు. ఇన్నాల్లాహి వ ఇన్నా ఇల్లైహి రాజిహూన్. 'అలీ (ర) ఇతని మరణవార్త

١٩٧٩ - [١١] (لم تتم دراسته) (٦١٧/١)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: تَرَاءَى النَّاسُ الْهَيْلَالَ فَأَخْبَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنِّي رَأَيْتُهُ فَصَلَّامٌ وَأَمَرَ النَّاسَ بِصِيَامِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ.

1979. (11) [1/617-అపరిశోధితం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: నెలవంకను చూడటానికి ప్రజలు ఒకచోట చేరారు. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, 'నేను నెలవంకను చూశాను,' అని అన్నాను. ఆ తరువాత ప్రవక్త(స) ఉపవాసం ఉన్నాడు. ప్రజలకు ఉపవాసం పాటించమని ఆదేశించారు. (అబూ దావూద్, దారమి)

المُصَلِّ النَّالِثُ

١٩٨٠ - [١٢] (صحيح) (٦١٧/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحْفَظُ مِنْ شَعْبَانَ مَا لَا يَحْفَظُ مِنْ غَيْرِهِ. ثُمَّ يَصُومُ لِرُؤْيَا رَمَضَانَ فَإِنَّ غَمَّ عَلَيْهِ عَدَّةً ثَلَاثِينَ يَوْمًا ثُمَّ صَامَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1980. (12) [1/617-దృఢం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ష'అబూన్ దినాలను చాలా జాగ్రత్తగా గుర్తుంచేవారు. ఇతర నెలల దినాలను అంత శ్రద్ధగా గుర్తుంచేవారు కాదు. రమ'దాన్ నెలవంకను చూసి ఉపవాసాలు పాటించేవారు. ఒకవేళ మేఘాలు, లేక ఇతర కారణాల వల్ల నెలవంక కనబడకపోతే ష'అబూన్ 30 రోజులు పూర్తిచేసి ఉపవాసాలు ప్రారంభించేవారు. (అబూ దావూద్)

١٩٨١ - [١٣] (صحيح) (٦١٧/١)

وَعَنْ أَبِي الْخَثَرِيِّ قَالَ: خَرَجْنَا لِلْعُمْرَةِ فَلَمَّا نَزَلْنَا بِبَطْنِ نَخْلَةَ تَرَاءَيْنَا الْهَيْلَالَ. فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: هُوَ ابْنُ ثَلَاثٍ. وَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: هُوَ ابْنُ لَيْلَتَيْنِ. فَقَالَتِ ابْنُ عَبَّاسٍ فَقُلْنَا: إِنَّا رَأَيْنَا الْهَيْلَالَ فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: هُوَ ابْنُ ثَلَاثٍ وَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: هُوَ ابْنُ لَيْلَتَيْنِ. فَقَالَ: أَيُّ لَيْلَةٍ رَأَيْتُمُوهُ؟ قُلْنَا: لَيْلَةٌ كَذَا وَكَذَا. فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَدَّ لِلرُّؤْيَا فَهُوَ لَيْلَةٌ رَأَيْتُمُوهُ. وَفِي رِوَايَةٍ عَنْهُ قَالَ: أَهْلَلْنَا رَمَضَانَ وَتَحَنُّ بِذَاتِ عَرَقٍ فَأَرْسَلْنَا رَجُلًا إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ يَسْأَلُهُ. فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ أَمَدَّ لِرُؤْيَايِهِ فَإِنْ أَعْمِيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1981. (13) [1/617-దృఢం]

అబూ బ'ఖ్తరి (ర) కథనం: మేము 'ఉమర్ హా కోసం మా నగరం కూడా నుండి బయలుదేరాము. మక్కాహా 'తాయఫ్లకు మధ్య ఉన్న బ'తన న'ఖలహాకు చేరుకున్న తర్వాత మేము నెలవంక చూడటానికి ఒకచోట చేరాము. నెలవంకచూశాము కాని అది పెద్దదిగా ఉంది. కొందరు దీన్ని మూడవ రోజు నెలవంక అని, మరి కొందరు రెండవ రోజు నెలవంక అని అన్నారు. మేము దరం కలసి ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ వద్దకు వెళ్ళాము. అతని (ర) తో కలసి సమస్య అతని ముందు ఇలా పెట్టాము, "మేము నెలవంకను చూశాము. అది పెద్ద దిగా ఉంది. కొందరు దీన్ని మూడవ రోజు నెలవంక అని, మరి కొందరు రెండవ రోజు నెలవంక అని అంటున్నారు. ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర), 'ఏరోజు రాత్రి నెలవంకను చూసారు,' అని అడిగారు. మేము, 'ఫలానా రాత్రి చూసాము,' అని అన్నాము. అప్పుడు ఇబ్నీ 'అబ్బాస్, 'అల్లాహ్ (త) దాన్ని పొడవుగా చేసాడని దాన్ని చూసిందుకు, అది ఆ రోజు నెలవంకేనని, అది ఆ నెలవంక నీవు చూసిన నాటిదేనని ప్రవక్త (స) తెలి పారని,' అన్నారు.

మరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, మేము రమ'దాన్ నెల వంకను జా'తుల్-'ఇర్ఖల్' చూశాము. మేము ఒక వ్యక్తిని ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ ను అడగమని పంపాము. దానికి అతడు(ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు, "అల్లాహ్ (త) ఆ నెలవంకను చూడ టానికి పొడవుగా చేసాడని, ఒకవేళ ఆకాశం మేఘాలతో నిండి ఉండి నెలవంక కనబడకపోతే, లక్క పూర్తిచేసుకోండి. అంటే 30 దినాలు పూర్తి చేసుకోండి." (ముస్లిమ్)

=====

٢- بَابُ فِي مَسَائِلِ مُتَفَرِّقَةٍ مِنْ كِتَابِ الصَّوْمِ

2. ఉపవాసం గురించి వివిధ విషయాలు

المُصَلِّ النَّالِثُ

١٩٨٢ - [١] (متفق عليه) (٦١٩/١)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "تَسَحَّرُوا فَلَيْ فِي السَّحُورِ بِرَكْعَةٍ".

1982. (1) [1/619-ఏకీభవితం]

అనన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స'హారీ తినండి. ఎందుకంటే, స'హారీలో శుభం ఉంది." ⁹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

స్వీకరించాలి. అదేవిధంగా రమ'దాన్ నెలవంక గురించి ఒక ముస్లిమ్ వ్యక్తి సాక్ష్యం సరిపోతుంది. కాని పండుగ నెలవంకకు ఇద్దరు ముస్లిం వ్యక్తుల సాక్ష్యం తప్పనిసరి.

9) వివరణ-1982: స'హారీ అంటే రాత్రి చివరి జాము ఇది ఉపవాసానికి ముందు వస్తుంది. ఉపవాసకులు రాత్రి